

Undersøkelse om Miljøvernutgifter i norsk industri og bergverk

Drifts- og investeringsutgifter til miljøvern for industri og bergverk

Bakgrunn

Statistisk sentralbyrå publiserer en årlig statistikk over de samlede miljøvernutgifter i norsk industri. Miljøvernutgifter er utgifter hvis hovedformål er å verne det ytre miljøet fra negative konsekvenser av virksomheten. Utgiftene fordeles på ulike miljøområder, og om det dreier seg om driftsutgifter eller investeringer.

Statistikken omfatter alle foretak klassifisert i næringene industri, bergverk samt energi- og vannforsyning. Et begrenset utvalg foretak er tatt ut til å delta i undersøkelsen.

Hensikten med undersøkelsen

Norsk miljøvernpolitikk og internasjonale forpliktelser har ført til økt satsing på mer miljøvennlige produksjonsmetoder. Denne undersøkelsen skal bidra til å framskaffe en statistikk over det økonomiske omfanget. Når det foreligger tall innhentet over flere år, vil undersøkelsen også gi et bidrag til å synliggjøre effekten av industriens miljøverntiltak. Norge er i likhet med de andre medlemslandene i EU/EØS, forpliktet til å rapportere nasjonale tall for industriens miljøvernutgifter.

Statistikken publiseres ca. 12 måneder etter utgangen av det året statistikken omhandler. Har du spørsmål eller kommentarer til undersøkelsen, vennligst kontakt avdeling for nærings- og miljøstatistikk:

- Fellespostkasse for undersøkelsen: miljoevernutgifter@ssb.no

Hva er miljøvernutgifter?

Miljøvernutgifter er utgifter knyttet til tiltak og aktiviteter som har som hovedformål å forebygge og overvåke, redusere eller behandle forurensning eller andre skader på det fysiske miljøet. Vi spør i dette skjemaet etter tre typer miljøvernutgifter:

Utgiftene oppgis som hhv. drifts- eller investeringsutgifter slik det gjøres i regnskapsføring og annen statistikkrapportering. Utgifter til forberedelse, installasjon og tester mv. av utstyr og anlegg rapporteres som investerings- eller driftsutgifter i samsvar med regnskapsføringen ellers.

Vi spør ikke etter bokførte kostnader (for eksempel avskrivninger eller andre periodiserte kostnader). Dette innebærer at investeringer, eventuelt delinvesteringer i samme prosjekt skal oppgis i sin helhet for det året investeringen foretas. Det samme gjøres for driftsutgifter

uavhengig av om kostnaden av regnskapsmessige hensyn helt eller delvis bokføres i utgiftsåret.

Hvis et tiltak dekker mer enn ett miljøvernområde, skal utgiftene fordeles etter skjønn.

Hvorvidt utgiftene oppstår som følge av pålegg fra myndigheter eller ikke, har ingen betydning. Utgifter til tiltak som foretas kun på grunn av økonomiske, strategiske og sikkerhetsmessige årsaker, skal ikke inkluderes. Dersom et slikt tiltak blir dyrere av miljøvern hensyn skal imidlertid denne merutgiften oppgis, selv om størrelsen må vurderes skjønnsmessig. Tilsvarende skal utgifter som er begrunnet med miljøstrategiske årsaker oppgis.

Offentlige avgifter og gebyrer skal inkluderes, med unntak av

- Miljøskatter eller andre særavgifter
- Bøter og gebyrer for overtredelse av utslippstillatelser
- Kjøp/salg av CO₂-kvoter
- Innbetaling til NO_x -fondet

Spørsmål 1 - 3. Driftsutgifter

Vi spør her etter utgifter i den løpende drift som kan knyttes til miljøforbedringer. Oppgi totale driftsutgifter samt andelen av totalen som er kjøpt av andre aktører - herunder offentlige avgifter og gebyrer. Mange foretak har en produksjon som gir lite avfall eller avløpsvann/produksjonsvann. Hvis avfallshåndtering og avløpsutgifter inngår i leie av lokaler og ikke kan skilles ut som egen driftsutgift, sett kryss for "inkl. i husleie". Utgifter til reparasjon, vedlikehold og leasing av utstyr er driftsutgifter. Det samme gjelder utgifter til overvåking, rapportering.

Spørsmål 1:

Avfall og avfallsbehandling

Her inkluderes driftsutgifter knyttet til avfall og avfallsbehandling, for eksempel avfallsgebyrer, forbehandling og transport av avfall, sortering, dehydrering, avgifting, avvanning og sammenpressing av avfall, deponering. Behandling av radioaktivt avfall skal inkluderes under miljøvernområdet 'Støy og stråling i ytre miljø'.

Spørsmål 3:

Avløp eller produksjonsvann:

Driftsutgifter knyttet til vann- og avløpsforvaltning, for eksempel avløpsgebyr, drift og vedlikehold av oppsamlingstanker, forbehandling av avløp eller produksjonsvann, bruk av filtermedia, overvåkings- og analyseutgifter og utgifter relatert til utslippstillatelser. Sirkulasjonssystemer for å redusere vannforbruk skal ikke inkluderes.

Jord, grunnvann eller overflatevann

Driftsutgifter knyttet til beskyttelse og rehabilitering av jord, grunnvann eller overflatevann, for eksempel bruk av måleutstyr og kontroller, behandling og fjerning av forurensning i jord, grunnvann eller vassdrag, mudring av sjøbunn og opprydding etter utslipp.

Støy eller stråling i ytre miljø

Driftsutgifter knyttet til reduksjon av støy eller stråling i ytre miljø, for eksempel bruk av måleutstyr og kontroller, installasjoner og vedlikehold av eksisterende utstyr knyttet til støy-, vibrasjon- og stråleredusering (f.eks. vedlikehold av støyskjermer), og behandling/fjerning av radioaktiv forurensning.

Biologisk mangfold eller landskapsvern

Driftsutgifter knyttet til beskyttelse og rehabilitering av naturlandskap, fauna eller flora, for eksempel vedlikehold av utvendig og allment tilgjengelig parkanlegg o.a.

Reduksjon av energiforbruk

Driftsutgifter knyttet til energisparing, for eksempel bruk av måleutstyr og kontroll, mer effektiv styring av oppvarming av lokaler og bedre regulering av produksjonsprosessen som gir lavere energiforbruk.

Utslipp av klimagasser: CO₂, N₂O, PFK, CH₄, SF₆, HFK

Driftsutgifter knyttet til reduksjon av klimagassutslipp som ikke inngår i energiøkonomiserende tiltak, for eksempel bruk av filtermedia eller andre metoder for redusering av utslipp, overvåkings- og analyseutgifter og utslippstillatelser (men ikke avgifter som CO₂-avgift, NO_x-avgift eller SO₂-avgift). Med klimagasser menes gassene som inngår i Kyoto-protokollen: Karbondioksid (CO₂), svovelheksafluorid (SF₆), metan (CH₄), hydrofluorkarboner (HFK), lystgass (N₂O) og perfluorkarboner (PFK).

Andre utslipp til luft

Driftsutgifter knyttet til reduksjon av andre utslipp til luft enn klimagasser som ikke inngår i energiøkonomiserende tiltak, for eksempel bruk av filtermedia eller andre metoder for redusering av utslipp, overvåkings- og analyseutgifter og utslippstillatelser (men ikke avgifter som CO₂-avgift, NO_x-avgift eller SO₂-avgift).

Andre miljøvernområder

Driftsutgifter knyttet til miljøvern som ikke faller inn under de andre miljøvernområdene, for eksempel miljørapportering, vedlikehold og drift av miljøstyringssystemer, årsmeldinger om miljøresultater, miljøvernrelatert opplæring og andre løpende miljøvernuttgifter.

Spørsmål 4- 6. Investeringer i renere produksjonsteknologi

I mange tilfeller vil miljøvern hensyn være ett av flere kriterier for å foreta investeringer. I slike tilfeller ber vi også om et anslag over hvor stor andel av totalinvesteringen som er gjort av miljøvern hensyn.

En investering kan være relevant for flere miljøvernområder. Oppgi da totalsummen av de samlede relevante investeringer for hvert miljøvernområde.»

Gjelder utstyr eller anlegg som skal forhindre at miljøskadelige stoffer oppstår, eller som begrenser mengden av slike stoffer.

Avfall og avfallsbehandling

Teknologi til utstyr eller prosesser som gir mindre avfall eller mindre skadelige avfallstyper, for eksempel til å redusere bruk av kjemikalier som ellers ville blitt behandlet som avfall.

Avløp eller produksjonsvann

Teknologi som endrer produksjonsprosessen for reduksjon av mengde avfallsvann som må behandles eller som slippes ut i miljøet, for eksempel resirkuleringsystemer, lukkede kjølesystemer og vakuumpumper.

Jord, grunnvann eller overflatevann

Teknologi til beskyttelse og rehabilitering av jord, grunnvann eller overflatevann, for eksempel utskifting av kabler som inneholder PCB og utstyr for gjenbruk/reduksjon av bruken av grunnvann i produksjonsprosessen.

Støy eller stråling i ytre miljø

Teknologi som endrer produksjonsprosessen slik at støy eller stråling til ytre miljø reduseres, for eksempel vibrasjonsdempende fundamentering og støyreducerende tiltak i industrielt utstyr, motorer og lignende.

Biologisk mangfold eller landskapsvern

Teknologi knyttet til beskyttelse og rehabilitering av naturlandskap, fauna eller flora, for eksempel kostnader for bevaring av verdifullt landskap eller vernede områder ved utbygging av infrastruktur som avløpsnett, elektrisk nett eller veier.

Reduksjon av energiforbruk

Teknologi knyttet til energisparing, for eksempel mer energieffektiv prosesseteknologi, overgang til energikilde/energibærere som krever mindre energi, gjenvinning av spillvarme, isolering av bygninger og andre investeringer som skal redusere energitap.

Utslipp av klimagasser: CO₂, N₂O, PFK, CH₄, SF₆, HFK

Teknologi knyttet til å redusere klimagassutslipp, for eksempler investeringer i produksjonsteknologi som fører til at produksjonsprosessen gir lavere klimagassutslipp, eller overgang til andre energikilder/bærere som skaper lavere samlede klimagassutslipp, men som ikke inngår i tiltak som først og fremst tar sikte på å redusere energiforbruket.

Andre utslipp til luft

Teknologi knyttet til å begrense andre utslipp til luft enn klimagasser (støv, partikler og andre miljøskadelige stoffer), for eksempel tanker med flytende tak, systemer for damputveksling og resirkulering av prosessgasser, kontrollsystemer for optimal forbrenning/drift og bruk av mindre miljøskadelig kjølemedia eller endringer i produksjonssystemer som betyr at mindre miljøskadelige produkter brukes i produksjonsprosessen.

Andre miljøvernområder

Investeringer i renere produksjonsteknologi som ikke kan fordeles til de andre miljøvernområdene.

Spørsmål 6 -8. Investeringer i oppsamlings- og rensutstyr

Spørsmålene på denne siden gjelder investeringer i utstyr eller anlegg for å samle opp, måle eller redusere utslipp av miljøskadelige stoffer etter at de er oppstått i produksjonsprosessen. Dette omfatter også investeringer som skal forhindre eller redusere andre miljøproblemer.

Avfall eller avfallsbehandling

Utstyr knyttet til avfall og avfallsbehandling, for eksempel containere, sorteringsutstyr, gjenvinningsanlegg, godkjente forbrenningsovner, egne deponier og avfallspreser.

Avløp eller produksjonsvann

Utstyr knyttet til vann- og avløpsforvaltning, for eksempel oppsamlingsbassenger for lekkasjer eller eget rensanlegg, rørledninger til rensanlegg og avløpsnett, kjølesystemer for produksjonsvann, nøytraliseringstanker eller sedimenteringstanker, utstyr for behandling av avløpsslam og overvåkingsutstyr.

Jord, grunnvann eller overflatevann

Utstyr knyttet til beskyttelse og rehabilitering av jord, grunnvann eller overflatevann, for eksempel innretninger som behandler og rensar jord, overflatevann og grunnvann, utstyr til kontroll og måling av kvalitet og forurensning, utstyr til beskyttelse mot erosjon og forsøling og dobbeltveggede tanker installert for vern av jord og grunnvann.

Støy eller stråling i ytre miljø

Utstyr knyttet til reduksjon i støy eller stråling i ytre miljø, for eksempel lydfeller, støyvegger, innbygging av støykilder, utstyr for å redusere vibrasjoner og innretninger for å begrense stråling og fjerning av radioaktivt avfall.

Biologisk mangfold eller landskapsvern

Utstyr knyttet til beskyttelse og rehabilitering av naturlandskap, fauna eller flora, for eksempel skogplanting med formål å bevare arter, beplantning av trær og busker for å lage naturlige korridorer for fauna eller skjule bygninger og andre tekniske inngrep. Opparbeiding av parker tilgjengelige for allmennheten og bevaring av områder for å beskytte flora og fauna og rehabilitering av landskap.

Utslipp av klimagasser: CO₂, N₂O, PFK, CH₄, SF₆, HFK

Utstyr knyttet til å forbrenne eller omdanne klimagassene som oppstår i produksjonsprosessen til mindre farlige stoffer for eksempel forbrenning av CH₄ (metan) til CO₂ (kuldioksyd) eller til fangst og deponering. Med klimagasser menes gassene som inngår i Kyoto-protokollen: karbondioksid (CO₂), svovelheksafluorid (SF₆), metan (CH₄), hydrofluorkarboner (HFK), lystgass (N₂O) og perfluorkarboner (PFK).

Andre utslipp til luft

Utstyr for å begrense andre utslipp til luft (støv, partikler og andre miljøskadelige stoffer) enn klimagasser for eksempel filter, sykkloner, kjølesystemer, katalysatorer for behandling av prosessgasser, renseutstyr med posefilter eller elektrofilter og overvåkingsutstyr.

Andre miljøvernformål

Utstyr for å begrense/reducere miljøskader som ikke kan fordeles til de andre miljøvernområdene, for eksempel kjøp av datasystemer for miljøstyring og miljørapportering og andre investeringer til å redusere miljøskader som følge av produksjonen.